

Luokkatila haasteena

Käyttäkää tätä dokumenttia työnne suunnittelun pohjana. HUOMATKAA että dokumentti on iteratiivinen eli sitä tulee päivittää työskentelyn edetessä.

Ryhmän jäsenten nimet:

Jasmin, Kaisa, Viivi, Jonas, Erno

Huom! Muistakaa ilmoittaa tämän dokumentin linkki

Ryhmätyöskentelyn suunnittelu

1. Kuvailkaa suunnitteluhaastettanne. Mitä osa-alueita taustaselvityksenne sisältää? Minkälaisia asioita case-tehtäväänne kuuluu? Miten aiotte vastata toisen ryhmän laatimaan case-tehtävään?

Facebookissa on opettajille suunnattu ryhmä "Alakoulun aarreaitta", jonne opettajat voivat jakaa ideoitaan ja ongelmiaan. Eräs opettaja nosti rohkeasti esille perinteisen luokkatilan asettamat haasteet koulun arkeen. "Oppilaat ovat taitavia ja osaavia, mutta tuolilla pulpetin ääressä istuminen tuntuu lähestulkoon mahdottomalle tehtävälle. Kaksi lähtee kävelemään ympäriinsä, useampi kiipeilee, pyörii ja keikkuu tuolilla, muutama valuu kuin löysä spagetti pitkin tuolia pulpetin alle, kaksi avaa jatkuvasti kannen ja piiloutuu omiin touhuihinsa kannen taakse ja yksi jos toinenkin ainakin koluaa kantta ja kannen vinoutta säätelevää metallitukea. Toiminnallisuuden lisääminen, kurinpidon lisääminen tai oikein mikään muukaan ei ole tämän porukan kanssa tuottanut tyydyttävää tulosta." Pohdimme ryhmämme kanssa, mikä tässä tilanteessa auttaisi. Millä tavalla luokkatilaa ympäristönä voisi muokata? Millainen luokkatila on perinteisesti? Miksi? Miten perustellaan pedagogisesti perinteisen luokkatilan tarpeellisuus tai tarpeettomuus? Huomioiko perinteinen luokkatila vuorovaikutustaitojen kehittämisen?

2. Mitä asioita teidän tulee huomioida suunnitellessanne taustaselvitystä (kohta B) ja case-tehtävää? (kohta C). Entä vastaustanne toisen ryhmän laatimaan caseen (kohta D)

Taustaselvityksen osa-alueet (voi valita muutaman): vuorovaikutustaitojen kehittämisen mahdollistava luokkatila, yhteisöllinen oppiminen, vastuun antaminen ja jakaminen, motivointi, ergonomisuus, tilan toimivuus opetuskäytössä, totuttautuminen epämukaviin asioihin (jotka tulevat vastaan esim. yläkoulussa. Esim. pulpetin ääressä istuminen)

3. Miten vaiheistatte työskentelyänne? Laatikaa konkreettinen aikataulu ja välitavoitteet työskentelyllenne.

Kirjoitimme yhdessä suunnitteluhaasteemme kollektiivisesti yhdellä koneella siten että keskustelimme aiheesta ja kirjoitimme ylös keskustelussa nousseet asiat ja näkökulmat.

4. Miten organisoitte ryhmänne työskentelyä? Jakakaa selkeät vastuualueet ryhmän jäsenten kesken

Taustaselvitystä lähdimme laatimaan siten, että jaoimme ryhmämme jäsenille omat vastuualueet, joista etsiä tietoa aiheestamme. Kaisa etsii teoreettista tietoa, Erno ja Jonas perehtyvät paikallisen normaalikoulun OPS:n ja Viivi ja Jasmin taas valtakunnalliseen perusopetuksen opetussuunnitelmaan.

Pohtikaa ja vielä seuraavia asioita:

1. Kuinka haastavana pidätte tätä tehtävää? Selittäkää miksi?
2. Millaisen tavoitteen asetatte ryhmätyöskentelylle?
3. Miten aiotte työskennellä ryhmänä, jotta saavutatte tämän tavoitteen?

Taustaselvityksen laatiminen

Tavoitteena:

- Tutustua Oulun normaalikoulun OPS-materiaaliin ryhmän valitseman oppiaineen / oppiaineiden kohdalta.
- Perehtyä POPS2016 perusteiden tällä hetkellä saatavilla olevaan materiaaliin. Mitä reunaehtoja se asettaa suunnitteluhaasteellenne?
- Selvittää millaista/millaisia ongelmalähtöinen yhteisöllinen oppiminen ja tämän vuosituhannen taidot ovat suunnitteluhaasteessanne kuvatussa kontekstissa

Taustaselvitys toimii taustamateriaalina kun toinen ryhmä vastaa laatimaanne case-tehtävään. Taustaselvityksessä ryhmänne tulee kuvata teoreettisesti mitä esim. luovuuden lisääminen ONK 6lk matematiikanopetuksessa tarkoittaa (riippuen suunnitteluhaasteestanne). Eli teidän tulee kytkeä tässä selvitystyössä yhteen teoreettinen tieto, valtakunnalliset (kesken olevat) pops-perusteet ja oppiaineenne/oppiaineidenne paikallinen ops.

Case -tehtävään vastaaminen

OPETUSKOKONAISUUS tai vastaava tilanteeseen, jossa tietyn luokan (4lk) oppilaiden välillä on huomattu kiusaamista, jota tapahtuu vapaa-ajalla netissä. Kuka on vastuussa kiusaamistilanteen selvittämiseksi? Kuinka kodin ja koulun yhteistyö voidaan yhdistää myös nettietiketin omaksumiseen ja nettikiusaamisen ennaltaehkäisyyn ja mahdollisiin selvittelyihin? Tehtävän tavoitteena on, että pääsemme yhdessä ryhmän jäsenten kanssa keksimään luovia ratkaisuja siihen, millä tavalla voitte suunnitella opetusta ja oppimista casessa kuvatussa tilanteessa.

Pohdimme erilaisia lähestymistapoja ongelman ratkaisemiseksi:

1. Mediapainotteinen toiminnallinen kodin ja koulun ilta (lapset ja vanhemmat tulevat yhdessä tekemään ja oppimaan, voisi sisältää erilaisia tehtäviä nettiympäristössä, jossa vanhemmat opettavat lapsia ja lapset vanhempia?)

Mediapainotteisessa toiminnallisessa illassa lapset voivat päästä tutustumaan medialukutaitoon, nettikäyttäytymiseen sekä nettikiusaamiseen ja siihen puuttumiseen. Lapsen ja vanhempien yhdessä tekemisen ja oppimisen kautta voidaan herätellä ajatuksia ja virittää keskustelua aiheesta myös kotiympäristössä. Joillekin vanhemmille netti voi olla hyvin vieras ympäristö vielä tänäkin päivänä. Yhteisen tutustumisen ja tiedon lisäämisen kautta hekin voivat saada paremmin tietoa siitä, mitä heidän lapsensa netissä voi tehdä ja kokea. Teemaillan voisi koota erilaisten työpisteiden muotoon, jolloin kaikki pääsisivät kiertämään erilaista aihealuetta koskevia pisteitä. Seuraavalta nettisivuilta löytyy hyviä tehtävävinkkejä nettiaihepiiriin liittyen: <http://www.mediataitokoulu.fi/netikettitehtavat.pdf> (esimerkiksi tehtävät Kohtauksia verkosta ja Google Yourself). Myös paljon muuta tietoa ja tehtäviä löytyy samaiselta sivustolta oppilaiden mediataitovalmiuksen kehittämiseen: <http://www.mediataitokoulu.fi/tehtavat/>.

2. Draamaharjoitukset, joissa käsitellään nettikiusaamista. Näytelmät, pantomiimit, sanaselityspelit ym.

Draaman avulla voidaan koulun arjessa käsitellä monia vaikeita aiheita. Erilaisten draamaharjoitusten kautta saadaan aiheet konkreetisoitua ja toiminnallisuuden avulla purettua käsiteltäviä aiheita. Kiusaamista käsitellessä on jokaisen draamaharjoituksen jälkeen tärkeää keskustella aiheesta ja siitä, minkälaisia tuntemuksia harjoitukset aiheuttivat. Harjoitusten reflektointi ja purkaminen on siis todella suuressa osassa. Harjoitukset voivat olla muun muassa seuraavanlaisia:

- "kuuma tuoli": yleisö saa päättää, kenet näytelmän henkilöistä (esim. opettaja, kiusaaja tai kiusattava) he haluavat ottaa haastateltavakseen
- roolien vaihtaminen: näyttelijöiden vaihtaessa opettajan käskystä roolejaan keskenään, näyttelijät ymmärtävät paremmin miltä toisesta henkilöstä tuntuu
- roolien ajatukset: kaksi näyttelijää keskustelevat toisilleen. Yleisö saa tulla seisomaan haluamansa näyttelijän taakse ja kertoa ajatuksia, mitä roolin päässä voisi liikkua.

(Lähde: <http://nettiikki.blogspot.fi/2013/04/9-draamaharjoituksia-teemasta-mita.html>)

3. Lapset luovat omat nettikäyttäytymisen pelisäännöt itse ja yhteisymmärryksessä, listataan näkösälle ja otetaan puheeksi tietyin väliajoin.

Lapset voisivat esimerkiksi pienissä ryhmissä miettiä nettikäyttäytymisen pelisääntöjä. Tämän jälkeen jokainen ryhmä kertoisi keskustelemistaan säännöistä. Niistä keskusteltaisiin yhdessä ja opettaja kirjaa lopuksi jokaisen sovitun säännön isolle kartongille, joka laitetaan luokan seinälle. Kun säännöt ovat selkeästi esillä, niin lapset näkevät ne ja niistä on myös helppo muistuttaa ja yhdessä keskustella.

Nettikäyttäytymisen pelisäännöissä omasta turvallisuudesta ja yksityisyydestä huolehtimisen lisäksi muiden huomioiminen on keskeistä. Tämä tarkoittaa muun muassa sitä, ettei toisia saa kiusata, syrjiä, eikä esittää ikäviä kommentteja netissäkään. Muista ei saa myöskään kertoa perättömiä huhuja ja netissä on oltava toisia kohtaa hienotunteinen. Hyvä muistisääntö on, että se mitä kerran nettiin laittaa, on siellä aina. (Mannerheimin lastensuojeluliitto 2014.)

(Lähde: Mannerheimin lastensuojeluliitto – nuorten netti. Netiketti. Viitattu 6.5.2014 internetosoitteesta: http://www.mll.fi/nuortennetti/mina_ja_med ia/netiketti/).

4. Asian tietoisuuden lisääminen ja informaation jakaminen, esimerkiksi Wilman kautta.

Wilman (tai vastaavan järjestelmän) kautta tiedottaminen on toimiva ja helppo keino tavoittaa kaikki vanhemmat pikaviestien tai yksityisten viestien avulla. Vanhemmille voidaan lähettää viestejä yksityisesti, jolloin he näkevät viestin ja voivat vastata niihin sähköpostin tapaisesti. Sen lisäksi opettaja voi kirjoittaa pikaviestin, jolloin kaikki vanhemmat näkevät sen ja vastaukset näkyvät kaikilla keskusteluketjuna (Starsoft 2014.)

Mikäli opettaja toivoo vanhempien perehtyvän Internetiin liittyviin hyviin tapoihin (esim. Netiketti – sivusto) ja nettikiusaamisen ehkäisemiseen, voi hän laittaa kaikille viestiä aiheesta tiedotuksen omaisesti. Tässä viestissä voidaan esitellä erilaisia sivustoja tai kirjallisuutta aiheeseen liittyen. Viestissä on hyvä myös selvittää koulun ja vanhempien osuus kiusaamistilanteiden selvittämisessä ja niiden ehkäisemisessä.

Keskusteluryhmän luominen olisi mielestämme hyvä keino keskustella aiheesta siten, että saadaan selville vanhempien ajatuksia lasten netinkäyttötottumuksista ja esille tulleista kiusaamistapauksista. Tällöin myös kaikilla vanhemmilla on mahdollisuus osallistua haluamanaan aikana keskusteluun, eikä osallisuus täten ole kiinni siitä pääseekö paikalle vanhempaintapaamiseen vai ei. Opettajan on kuitenkin huomioitava, että vaikka osalle ajatusten ja mielipiteiden kirjoittaminen Internetiin voi tuntua luontevalta, niin joillekin se voi myös tuntua vaivaannuttavalta. Tämän vuoksi asiaa voidaan käydä läpi myös perinteisessä vanhempaintapaamisessa (vanhempainilta).

Lähteet:

- Starsoft.fi – sivusto. Viestiin vastaaminen yksityisesti tai pikaviestillä. Lainattu 6.5.2014 Internet-sivustolta: <https://www.starsoft.fi/public/?q=node/1586>
- Starsoft.fi – sivusto Wilman pikaohje opettajille. Lainattu 6.5.2014 Internet-sivustolta: <https://www.starsoft.fi/public/?q=node/5723>

Pitäisikö näistä valita yksi, jota lähetään tarkemmin suunnittelemaan? Kirjoitimme kaikista vaihtoehdoista kun olivat niin hyviä 😊